

Upute za seminar (čitanje i pisanje), redovnim i izvanrednim studentima

1. Seminar predstavlja poseban oblik rada te podrazumijeva čitanje literature i pisanje kraćeg seminarskog rada. Osnovna aktivnost seminarske nastave je zapravo čitanje te studenti trebaju obratiti dodatnu pažnju na to kako čitaju.

Zadani tekst treba pročitati više puta. Povremeno se dogodi da studenti kažu kako nisu spremili izlaganje, ili da im nije vidljiv smisao teksta/ teme jer tekst nisu razumijeli. Tekstovi i teme se razlikuju u složenosti i potrebno je odvojiti više vremena za njihovo svladavanje. Čitanje seminarske literature nije čitanje novina ili mrežnih poruka, ono podrazumijeva pronalaženje bitnih elemenata teksta koji odražavaju autorovu početnu ideju, motivaciju te konkretnu razradu problema. Pročitajte tekst prvi put kako biste se dobili glavnu ideju, označili bitne definicije i nepoznate riječi, etc. Čitanjem zapravo pokušavate steći cjelovitu sliku ideja predstavljenih u tekstu i način na koji različiti dijelovi – poglavlja, potpoglavlja, - govore o elementima bitnim za vašu temu. Ponovo pročitajte tekst i pokušajte si ocrtati cjelinu o kojoj govori i počnite obraćati pažnju na bitne detalje. Za to Vam tekst mora biti jasan, odnosno trebate znati definicije pojmova (primjerice, ne možete govoriti o biološkim teorijama devijantnosti a da vam nije jasno što biološki pristup podrazumijeva). Također morate biti precizni, ne brkati slične tipologije i podjele (npr. psihološke, biološke ili genetske teorije devijantnosti).

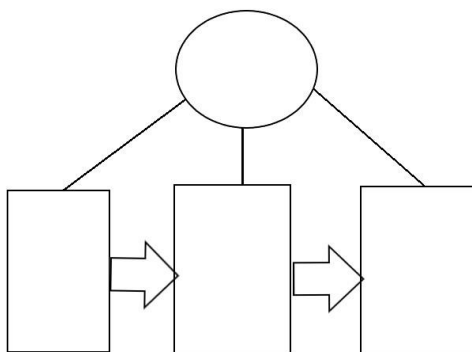
Za traženje definicija koristite neki od obveznih ili dodatnih udžbenika (Giddens, Sociologija; ili Haralambos, Holborn, Sociologija: Teme i perspektive) te riječnike (riječnik stranih riječi ili sociološki riječnik). Nemojte pretraživati riječ jer pretraživanje nije čitanje, i tu ne radite vi već algoritmi, a taj princip se lako preljeva na cjelokupno pisanje seminara i nastaju problemi. Iz tog razloga nemojte koristiti internetske izvore poput wikipedie. Ako već ne možete naći neku definiciju ili pojam pokušajte s Encyclopediom Britannicom kao pouzdanim online izvorom.

Svaki tekst ima svoju unutarnju logiku i pravilnosti. Ako ste dobili literaturu a u njoj nije (nužno) stavljeno uvodno poglavlje, svakako je dobro da pročitate uvod pogotovo ako imate problema s razumijevanjem pojedinih dijelova. Uvod sadrži glavna polazišta, autorovu ideju i motivaciju. Stoga ako Vam je neki dio nejasan jer ne vidite kamo spada, ili zašto je tu, uvijek je dobro vratiti se na uvod ili početak poglavlja.

2. Seminar se piše tako da se glavni, središnji dio seminara zapravo piše prvi. On predstavlja temeljne ideje vezane uz temu te je logički nemoguće napisati uvod u nešto što još niste razradili. Stoga u početku uvod ograničite na jednu dvije uvodne rečenice, a nakon što napišete ostatak

seminara vratite se ponovo na početak. Trebali biste imati bolju sliku o temi i biti u mogućnosti bolje napisati uvod. U njemu možete spomenuti glavnu ideju seminara (ne dati zaključak nego približiti temu), njezinu važnost, prisutnost u medijskom prostoru ili političkim raspravama (ili odsutstvo). Također pružite kratki pregled seminara po poglavljima s jednom ili dvije rečenice (ali ovdje nemojte pisati o zaključku).

Središnji dio (ne pišite ga kao naziv poglavlja- tako samo nazivamo sva poglavlja između uvoda i zaključka radi lakše predodžbe) može početi sa definiranjem glavnih pojmova ili povijesnim prikazom fenomena. Slijedite zadanu literaturu ali napravite prilagodbu poglavlja gdje smatrate potrebnim. Razrada problema najčešće počinje s spomenutim sadržajima no to ne mora biti pravilo. Svako poglavlje predstavlja logičku cjelinu koja se bavi dijelom teme. Pokušajte ih povezati, na kraju poglavlja uvedite u sljedeći dio kroz naglašavanje najbitnijih elemenata za ono što slijedi ili se na početku poglavlja osvrnite (ili povežite korištenjem pojmova) na prethodno obrađeno. Seminar se sastoji od različitih dijelova teme, koji jesu odijeljeni u poglavlja ali predstavljaju sljed određene misli i zaokružuju osnovne ideje vezane uz temu.

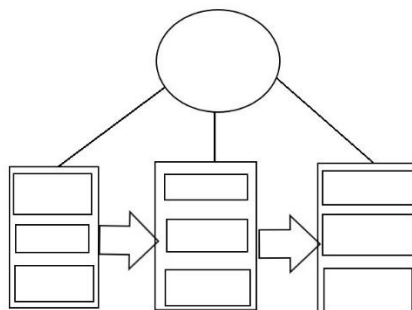

*Krug predstavlja temu, pravokutnici su poglavlja i skupa čine logičku cjelinu.

Svako poglavlje također ima svoju strukturu, sastoji se od paragrafa te ovisno o složenosti sadrži potpoglavlja. Potpoglavlja predstavljaju manje cjeline koje su dovoljno različite i značajne da se tako i označe. (Primjerice, ako imate temu o teorijama devijantnosti jedno poglavlje vam može biti Biološke teorije devijantnosti, a potpoglavlja unutar njega mogu biti posebni pristupi autora (npr Lombrosova teorija devijantnosti)).

Kad pišete poglavlja, potpoglavlja, tekst uvijek oblikujte u paragrafe. Svaki novi odlomak predstavlja razradu nove misli ili drugog misaonog smjera. Možete usporediti prethodno poglavlje s ovim i vidjeti zbog čega se ono razlikuje te kako je naglašena razlika. Sjetite se zadaćica iz engleskog jezika u srednjoj školi, gdje ste u obliku rasprave trebali razraditi problem kroz oblik za-protiv (for –against). Najčešće ste imali 4 odlomka za ispunjavanje logičke cjeline- uvodno gdje se naglašavala važnost problema, afirmativno poglavlje, suprotno stajalište te zaključak. Slični principi vrijede ovdje za neke dijelove (unutar poglavlja) a ponekad teme mogu

biti obrađene u okviru takve razrađene rasprave. No koristite ovaj primjer kao ilustraciju mogućnosti a ne obrazac za doslovno primjenjivanje!

* Svako poglavlje oblikovano je kroz odlomke

Zaključak seminara predstavlja spoj preuzetih i stečenih misli o obrađenoj problematici. Stoga je zaključak vlastiti sud o obrađenoj temi je se u njemu izabiru i sažimaju osnovne ideje obrađene u tekstu te vlastita razmišljanja. Ako je svako poglavlje završavalo sažimanjem glavnih ideja, zaključak obuhvaća ponajviše te dijelove. U zaključku se ne citira već se referirate na ono što ste obradili i ono što imate za reći o tome. Prilikom završetka pisanja seminara provjerite u kakvom su odnosu vaš uvod, razrada i zaključak. U zaključku dajete konkretne odgovore na ono što ste nagovijestili u uvodu.

3. Navođenje izvora odražava Vaš rad na literaturi i korištenu bibliografiju. Sve što je u popisu bibliografije treba biti citirano, i sve što ste citirali treba navesti u popisu bibliografije. Postoje dva oblika citiranja, citiranje kao doslovno preuzimanje i navođenje tuđe ideje ("Moć je svaki stupanj vjerojatnosti da se nametne svoja volja u nekom društvenom odnosu usprkos otporu, bez obzira na čemu počiva ta vjerojatnost"¹). Doslovno citiranje treba izbjegavati osim kada je riječ o definicijama ili izrazito bitnim idejama koje se ne mogu razraditi ili čije razrađivanje umanjuje njihovu poruku. Drugi oblik citiranja predstavlja parafraziranje, odnosno prepričavanje i preoblikovanje ideja autora. Ovdje nije riječ o doslovnom prepisivanju teksta već se razne misli bitne za neko objašnjenje mogu povezati i predstaviti ovisno o vašim potrebama u seminaru. Takve dijelove teksta također treba označiti fusnotom kao preuzete ideje autora.

No sadržaj seminara nikako ne smije biti samo preuzimanje i navođenje tuđih ideja. Trebate nastojati razraditi neku svoju misao. To možda nije jednako moguće u svakom odlomku ili poglavlju no nakon pročitanoog teksta sigurno imate neki komentar, primjer, usporedbu ili kritiku određenih dijelova. Svoj komentar ili doprinos možete razraditi kroz usporedbu primjera, naglašavanje razlika između definicija etc. Odnosi glavni čimbenika problema u temi poput

---

¹ Weber, u; Durić, 1987, 285.

siromaštva u Hrvatskoj mogu biti jednako važni za razvijanje komentara kao i neki detalj koji govori motivima ili logici pristupa.

3.1. Plagiranje predstavlja preuzimanje tuđih ideja i predstavljanje kao svojih. Plagiranje je "preuzimanje tuđih ideja, postupaka, rezultata ili teksta bez navođenja izvora radi prikazivanja preuzetog kao vlastitog djela"². Bilo da je riječ o plagiranju knjige, članka ili studentskog seminara svaki oblik se kažnjava oduzimanjem prava na polaganje kolegija (odnosno seminara). Kupovanje seminarskih radova, kao i prodaja seminara i plagiranje, također podliježe najstrožim sankcijama koje mogu rezultirati i gubitkom studentskih prava.

4. Tehničke propozicije seminara

Font teksta – 12 pt

Font naslova ili poglavlja – do 14 pt.

Poravnanje teksta s obje strane (Ctrl +j)

Broj stranica – za izvanredne studente – od 10 stranica (kartica), zajedno sa uvodom i zaključkom
- za redovne studente – od 6 stranica (kartica), zajedno sa uvodom i zaključkom

Prored teksta – 1.5 pt.

Margine – zadane margine koje predstavljaju Ms Word standard (2,54 sa svake stranice)

Oblik citiranja - fusnotom, skraćeni oblik (Prezime autora, godina, stranica)

Navođenje bibliografije

Knjiga: Luhmann, Niklas, 2011. Društvo društva, Breza, Zagreb (autor, godina, naslov knjige, izdavač, mjesto izdavanja)

Članak u znanstvenom časopisu: Vuković, Vuk, Štulhofer, Aleksandar, Burić, Ivan, (2017). Je li Županov imao pravo? Testiranje podrijetla i perzistencije egalitarnog sindroma, *Društvena*

---

² Baždarić et.al. 2009.: Medicina Fluminensis (45), 2: 109

istraživanja, god. 26, br. 2, str 207-225 (autor, godina, naslov članka, naslov časopisa gdje je članak objavljen- kosim slovima, godište, broj, stranice)

Dijelovi seminara : naslovna stranica, sadržaj, uvod, poglavlja, zaključak, literatura (bibliografija).

Za sva pitanja obratite se asistentu na mail tpranic@pravos.hr ili dođite na konzultacije!

Toni Pranić, mag.soc.